A°. 1832. N°. 121.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 11 October.

FRANKFORT, den 7den October.

Berigten uit Konstantinopel, van den 10den September, melden het volgende:

« De tijdingen van het oorlogstooneel in Syrie luiden bij voortduring zeer ongunstig voor de Porte. *Ibrahim*-pacha rukt gestadig voorwaarts en is, zegt men, reeds in het bezit van Konia, nadat hij het overschot der armee van den Grooten Heer geheel verstrooid en gevangen genomen heeft. Van de vloot loopen mede geene gunstige geruchten; een zeegevecht, in de wateren van Cyprus plaats gehad hebbende, is, zegt men, ten voordeele van de Egyptenaren uitgevallen. De laatsten zouden vijf oorlogsvaartuigen, waaronder een fregat, veroverd hebben. (Brieven uit Syra, over Livorno, gewagen mede van dit gerucht; met bijvoeging, dat de vijf genomene schepen reeds te Alexandria waren aangekomen). Na dit gevecht, zou de Turksche vloot naar de haven van Rhodus de wijk genomen hebben. — Dergelijke tijdingen zijn niet geschikt om de algemeene misnoegdheid te Konstantinopel te verminderen, welke in den laatsten tijd door de groote sterfte niet weinig toegenomen is. De pest is in deze hoofdstad vreesselijk aan het woeden, zoodat ieder, wiens vermogen zulks maar eenigzins toelaat, op het land vlugt; de cholera voegt er zich bij en rigt mede vele verwoestingen aan. De voorstad Tatakola, enkel door Grieken bewoond en ongeveer 600 huizen tellende, is door eenen brand geteisterd, die er 400 heeft in de asch gelegd. Natuurlijk heeft er onder zulke omstandigheden een geheele stilstand van handel plaats.

— De heer *Stromeijer*, redacteur van den verboden *Wachter aan den Rijn*, is geregtelijk gedagvaard, doch heeft in een der dagbladen van Straatsburg een berigt doen plaatsen, dat hij dan eerst zal verschijnen, wanneer zijne zaak, ingevolge de wet op de drukpers, in het openbaar behandeld wordt.

Van den 8sten October.

Volgens berigten uit Ancona, van den 26sten September, zijn de contracten tot de leverantie van levensmiddelen ten behoeve der Oostenrijksche troepen in den kerkelijken staat, voor den tijd van drie maanden vernieuwd. De Franschen te Ancona hebben hetzelfde gedaan. De generaal *Cubières* is uit Ancona vertrokken, zoo men zeide naar Napels, om den Koning te komplimenteren. Anderen meenen, echter, dat zijne zending gewigtiger zaken ten doel heeft.

De Toskaansche regering heeft, op verzoek van het Fransche bestuur, aan schippers te Livorno verboden, om goederen en personen, behoorende tot het gevolg van den gewezen Deij van Algiers, aan boord te nemen.

LONDEN, den 5den October.

Aan het bureau van buitenlandsche zaken heeft gisteren nogmaals eene bijeenkomst van de gezamenlijke leden der conferentie plaats gehad, in welke ten deele wederom over de Nederlandsche zaken gehandeld is geworden. Na den afloop van de zitting der conferentie op Dingsdag namiddag ll., is, luidens de verzekering van den *Courier*, de graaf *Deunhoff*, de Pruissische legatie-secretaris, dien zelfden avond laat, met zeer gewigtige mededeelingen van de conferentie, naar Berlijn vertrokken, en is het dien ten gevolge, volgens het genoemde blad, meer dan waarschijnlijk, dat, alvorens het antwoord van het Pruissische gouvernement op gezegde mededeelingen zal ontvangen zijn, er door de leden van de conferentie, ten opzigte van de nog hangende verschillen tusschen Belgie en Holland, geene verdere maatregelen zullen genomen worden.

De *Times* meldt, dat, na lange deliberatien, waarbij de gezanten der drie Noordsche mogendheden derzelver ongenegenheid betoonden om vloten of legers als dwangmiddelen tegen den Koning van Holland te bezigen, de conferentie het Vrijdag ll. eenparig zoo goed als eens was omtrent het bezigen van een ander dwangmiddel, daarin bestaande, dat Belgie zou geauthoriseerd worden om voor elke week, welke Holland langer weigerachtig bleef om het gemodificeerd traktaat van 15 November 1831 aan te nemen, een millioen van deszelfs verschuldigde in de gezamenlijke staats-schuld af te trekken; maar men stelde het teekenen van een protocol ter dezer zake uit. Maandag kwam daarop de graaf *Matuchewitz*, die wegens zijne op de jagt bekomene wond aan de dij, verhinderd was geworden aan de laatste zamenkomsten der conferentie deel te nemen, naar de stad, en stortte het geheele gebouw van het geldelijk dwangmiddel weder omver.

Van den 6den October.

Wij hebben berigten uit Oporto bekomen, die inhouden dat de benden van don *Miguel* een aanval tegen de stad ondernomen hebben, die echter door de troepen, onder de bevelen van don *Pedro* dapper en heldhaftig is afgeslagen, zoodat de Miguellisten hebben moeten terug trekken. Van beide zijden is zwaar gestreden, en zijn velen gevallen. De Miguellisten hebben voornamelijk de Engelsche en Fransche vrijwilligers aangevallen, waarvan er weinigen, naar men zegt, moeten zijn overgebleven. Hoe roemrijk deze overwinning voor don *Pedro* ook moge zijn, twijfelt men er nogtans grootelijks aan, of hij, bij eenen tweeden aanval, indien de Miguellisten zich spoedig konden herstellen, wel de bovenhand zou behouden, zoo hij ten minste geenen verderen onderstand mogt erlangen.

PARYS, den 6den October.

Volgens den *Constitutionnel* zou het Engelsche aan het Fransche kabinet hebben te kennen gegeven, dat het behoud van den vrede voor Engeland eene behoefte is, en de gansche staatkunde der Britsche regering bovenal ten doel moet hebben, om eenen Europischen oorlog te beletten en voor te komen; dat zij derhalve steeds de zijde dergenen zoude kiezen, die door oorlog mogten bedreigd worden, en tegen degenen zou zijn, die den bestaanden vrede zouden willen verstoren; dat zij, in dit geval, met de Noordsche mogendheden gemeene zaak tegen Frankrijk zoude maken, omdat Frankrijk eenen strijd zou aanbinden, waarvan de gevolgen niet te bereken waren, omdat hetzelve het eerste kanonschot wilde doen, hetwelk de oorzaak van een algemeenen krijg zou kunnen worden; maar dat, ingeval dezelfde mogendheden Frankrijk den oorlog zouden willen aandoen, de Britsche regering geenszins zoude aarzelen om zich openlijk tegen haar te verklaren en gemeene zaak met Frankrijk te maken.

Men weet niet, in hoe verre dit berigt al of niet gegrond is. Een der ministeriele bladen laat zich nog uit Brussel schrijven, dat de Fransche armee van het Noorden zeer zeker in Belgie zal trekken, en dat de reis van den heer *Delaneuville* (intendant-generaal dezer armee) naar Brussel alleen ten doel heeft gehad om te zorgen, dat de noodige maatregelen tot eene behoorlijke verpleging der troepen genomen wierden.

De ministeriele bladen maken tot heden geene melding van het berigt, dat het eskader van don *Pedro* de overwinning op dat van don *Miguel* behaald heeft, en het dagblad, hetwelk deze tijding het eerst heeft medegedeeld, weet geene nadere bijzonderheden op te geven.

— Het plan, om een ministerie te benoemen, waarvan de heeren *de Broglie* en *Guizot* de leidslieden zouden zijn, was op het punt van tot stand gebragt te worden, toen er bedenkingen zijn opgekomen, welke van dien aard waren, dat men hetzelve heeft opgegeven en teruggekeerd is tot het vroegere plan, om een ministerie zamen te stellen, waarvan de heer *Dupin* de hoofdpersoon zou zijn. Of hetzelve gelukken zal, weet men nog niet.

BRUSSEL, den 7den October.

De *Courrier* laat zich heden aldus hooren:

« Te Brussel verklaart men zich zoo sterk en zoo eenparig tegen de meeste benoemingen in het hof van cassatie en eenige benoemingen in de hoven van appèl, dat het de bewerkers daarvan wel verontrusten moet.

« Algemeen houdt men het daarvoor, dat men hier de verwezenlijking van een drieledig stelsel aantreft. De staatkundig katholijke factie, welke wij zorgvuldig van de welmeenende katholijken onderscheiden, heeft in het hof van cassatie een volledige zegepraal verworven. Dezelfde factie, vereenigd met de voorstanders der uitbreiding van de koninklijke magt ten koste van 's lands vrijheid, heeft getracht de weinige oppositie weg te ruimen, waardoor de kamers nog met de ware gevoelens der natie verbonden werden. Eindelijk heeft men in het hof van cassatie, en vooral in het Gendsche hof van appèl, naast de staatkundig-katholijken eene meerderheid van personen gezet, die zich ligtelijk naar alles schikken, en, ondanks hunne tegenwoordige gevoelens, gemakkelijk door de staatkundig-katholijke partij zullen te winnen zijn.»

« Als episode bij dit groote misleidings-werk, melden wij nog kortelijk de valsche handelwijze der staatkundige katholijken ten aanzien van den heer *Tielemans*. Die gouverneur hinderde te Luik de partij, waarvan de *Courrier de la Meuse* thans de waardige tolk is. Men benoemt den heer *Tielemans* nu tot advocaat-generaal bij het hof van cassatie, een post dien hij niet aannemen kan, omdat hij [illegible]

ouderdom niet heeft; maar om zeker te wezen, dat de heer *Tielemans*, niet weder te Luik optrede, wordt reeds bij een besluit van den 5den October, tot gouverneur van Luik, in plaats van den heer *Tielemans*, benoemd de heer senateur *van den Steen de Jehay*, de gevaarlijkste kampvechter der partij, wier trouweloosheid wij heden aan het licht brengen.»

BREDA, den 9den October.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Algemeen wil men, dat het hoofdkwartier van Z. K. H. den Prins veldmaarschalk van Tilburg zal verlegd worden; sommigen willen dat het herwaarts zoude komen, anderen beweren dat het naar 's Hertogenbosch zal terugkeeren; wat er van zij, zeker schijnt het, dat het reeds op het einde dezer maand gedeeltelijk deszelfs tegenwoordige verblijfplaats zal verlaten.

MIDDELBURG, den 8sten October.

In den nacht tusschen ll. Zaturdag en Zondag heeft de stad Zierikzee een zware ramp getroffen, daar dezelve door een hevigen brand van haar schoonste sieraad, de groote kerk, is beroofd. Toen men het ongeluk ontdekte, woedde de vlam reeds, dat er geen blussen mogelijk was. Het prachtig orgel, de kunstig bewerkte predikstoel, en al het inwendige der kerk is geheel verwoest; men heeft alleen het zilver, eenige boeken en papieren kunnen redden, en niets is overgebleven dan de wanden; zoo dat dit weleer zoo schoone kunststuk nu een verschrikkelijk schouwspel oplevert. In 6 à 7 uren tijds was dit alles vernield, en de hevige zuidweste wind bragt de belendende gebouwen ook in groot gevaar: doch deze zijn, dank zij der goede Voorzienigheid! door de krachtig aangewende hulp, allen bewaard gebleven. De oorzaak van dezen brand is met geene zekerheid te bepalen.

's GRAVENHAGE, den 9den October.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Heden is het antwoord bekend geworden, hetwelk van de zijde van Nederland op de laatste voorstellen van lord *Palmerston* aan de conferentie is ingeleverd, onder dagteekening van den 20sten September. Het is een met uitstekende bekwaamheid opgesteld staatsstuk, waarin de waardige vertegenwoordiger van het miskende Nederland, de baron *van Zuijlen*, den loop der onderhandelingen nagaat, en aantoont hoe de conferentie, na in Januarij 1831 wegens de grondslagen van scheiding met den Koning der Nederlanden te zijn overeengekomen, daarvan is afgeweken; hoe de Nederlandsche regering zich alle opofferingen getroost heeft, en daarvan door hare voorstellen van Julij jl. een doorslaand blijk heeft gegeven; hoe de conferentie steeds vertraagd heeft om die, reeds goedgekeurde, voorstellen te bekrachtigen, en hoe het woelziek Belgie zich van alle onderhandeling afkeerig toont, en gestadiger hooger eischen opwerpt. De baron *van Zuijlen* eischt dan ook, namens zijn souverein, dat de conferentie zoo spoedig mogelijk die voorstellen teekene, en zegt tevens gemagtigd te zijn te verklaren: « Dat, daar Z. M. de Koning der Nederlanden, aan zich zelve overgelaten, de middelen niet bezit om het Europesche en volkenregt te handhaven, maar hij in het vermeerderen zijner inwilligingen voor de noodzakelijkheid heeft moeten zwichten; dan, dat van nu af de maat der inwilligingen vol is, en dat de Koning nimmer de regten van Nederland noch de levensbeginselen voor het bestaan van deszelfs bevolking zal prijs geven.»

« Staatsstormen (zoo vervolgt de minister) zijn over het hoofd van Zijne Majesteit heen getrokken, even als zij dit over die zijner doorluchte voorvaderen gedaan hebben. Nederland heeft onder hun bestuur eeuwen van wisselvalligheden, van beproevingen, en van glorie doorgestaan, en deszelfs duur gekochte ondervinding bewijst, dat eene natie altijd over de grootste rampen zegepraalt, wanneer zij zich nooit harer onwaardig betoont.

« De Koning zal de meeste zorg dragen, dat de vruchten dier ondervinding niet te loor gaan; en terwijl hij met vertrouwen den uitslag der onderhandelingen van de Londensche conferentie te gemoet ziet, overeenkomstig de hoogte, welke dezelve reeds bereikt hebben, ontslaat Zijne Maj. zich van alle verantwoordelijkheid, wegens de verwikkelingen, waartoe nieuwe uitstellen kunnen leiden, en verklaart onbeschroomd, dat hij nimmer aan het wangedrogt der revolutie de levensbelangen en regten van Nederland zal ten offer brengen, dat het vrije volk, waarover hij geroepen is te regeren, met opzien tot den Allerhoogste, in staat zal zijn alles te wederstaan, wat de vijanden der openbare rust en van de onafhankelijkheid der natien het zouden mogen willen voorschrijven; en dat, indien het wreede lot zijne trouwe verwachtingen mogt bedriegen, die rampvolle uitslag tevens het Europeesch stelsel en de rust der wereld ten val zou brengen.» Zoo heeft de baron *van Zuijlen*, namens Koning *Willem*, gesproken!

— Uit alles blijkt thans, dat de Londensche conferentie, weifelend welk besluit te nemen, hare zittingen weder heeft gestaakt en er een koerier naar Berlijn is afgezonden, om aldaar welligt de oplossing van het moeijelijke geschilpunt der Belgische zaak op te sporen. Wel denkelijk zal hij uit die hoofdstad met geene beteren last terugkeeren, dan waarmede hij zich derwaarts begeven heeft.

— Onder de ontwerpen, welke men verzekert dat aan de Staten-Generaal zullen worden aangeboden, noemt men dat tot beschikbaarstelling van de oorlogsgelden voor de twee laatste maanden van dit jaar, en tot de rentebetaling van de schuld met 1o. Januarij 1833, alsmede andere tot invoering van belastingen op gemaal en brandstoffen.

— Naar de laatste berigten, van den 8sten dezer, waren te Gorinchem 2 zieken in behandeling, te Brielle geen meer, te Rotterdam 55, Amsterdam 63, te Groningen 33, te Utrecht 55, te Leiden 39, Gouda 5, Dordrecht 4, te Schiedam 5 en te Haarlem 8.

Te Delft zijn den 8sten, bij de 36 zieken, 8 bijgekomen, 7 hersteld, 9 overleden; bleven er 28 in behandeling.

Te Amersfoort, bij de 39 zieken, den 7den 42 bijgekomen, 5 hersteld, 4 overleden; 42 in behandeling.

Mengelwerk.

Het langste regt.

Op het Weener congres, gehouden in den jare 1815, werd ons Vaderland met *Belgie* vereenigd door het regt van den *degen*. De groote mogendheden vonden zulks, in hunne hooge wijsheid, goed; terwijl geen der daarbij belanghebbende partijen daarin gekend werd. Evenwel werd dat regt van den *sterksten* door dat der *rede* vergoelijkt, toen op den 21sten December deszelfden jaars, in tegenwoordigheid van de eerste algemeene vergadering der gezamenlijke *Nederlanden*, de plegtige inhuldiging plaats vond van onzen Souverein tot Koning der gezamenlijke *Nederlanden*, nadat de grondwet, door de meerderheid van de notabelen dier Nederlanders goedgekeurd, door Hoogstdenzelven op den voorafgaanden 24sten Augustus, *als verbindend*, was afgekondigd geworden. Dit regt wordt echter schaars begrepen door eene bevolking, zoo als de Belgische *quasi*-natie is, die, trots de verlichting der negentiende eeuw, nog hardnekkig op den drempel der verlichting verkiest te blijven staan. Dit regt is niet bestand tegen de hartstogten en driften van eene geestelijkheid, welke de aartsbisschop DE PRADT onder de meest verachtelijke rangschikt. Dit regt der *rede* werd dan ook, vóór twee jaren, zoo wel door de Belgische bevolking, als hare geestelijkheid, op de ruwste wijze verkracht, en alle eeden en beloften, op dat regt afgelegd, werden op de schaamtelooste wijze met voeten getreden. Het regt van de *godsdienst* werd niet geëerbiedigd, omdat de waarde van hetzelve al dadelijk en zelfs tot op onzen tijd scheen betwijfeld te worden, dewijl de zigtbare handhaver van hetzelve een diep stilzwijgen hield. Z. H. vond het niet goed, gelijk hij echter, na eenig dralen, in zijne eigene staten gedaan heeft, om de Belgische revolutie, door de geestelijkheid, in vereeniging met de vijanden der Roomsche kerk, begonnen, voortgezet en voleindigd, met zijn afkeurend vonnis aan de kaak te stellen. Thans is dit, *na twee jaren wachtens*, IN 'T ALGEMEEN gebeurd. Maar, sedert Augustus 1830 tot Augustus 1832 waren de zaken veel te veel uit elkander geraakt, dan dat er, zonder het regt van den *degen*, hereeniging kon plaats hebben. De groote mogendheden hebben, met betrekking tot *Belgie* en ons land, sedert 1815, den *degen* naar eene andere zijde gewend, en zoo zeer zij ons toen tot elkander dreven, evenzeer drijven zij ons thans van een; hun zamensmeltend zwaard is een van beide zijden afwerend staal geworden. Dit regt van den *degen* moge nu voor eenigen tijd geldig wezen; maar zij zelve zullen wel zorg dragen, dat hetzelve niet dan door hen worde aangewend. *Engeland* en *Frankrijk* (om niet vroeger op te halen) houden zich thans reeds, in vereeniging met don PEDRO, onledig, om het regt van donna MARIA DA GLORIA, dat is dat der *rede*, door middel van het regt van den *degen*, op het regt van don MIGUEL, dat is dat van den *degen*, te doen gelden. *Frankrijk* moge eerst het spel der losbandigheid te *Ancona* gevierd en gehuldigd hebben, thans behartigt hetzelve aldaar, door het regt van den *degen*, het regt der *rede*, dat is van den Paus, den wettigen opperheer. *Polen*, hetwelk geenerlei regt te eerbiedigen meende te hebben, heeft dan ook vroeger alle regt verspeeld, en zal, door het leeren huldigen van het regt van den *degen*, zich bekwamen moeten, om het regt der *rede* zich te laten welgevallen. Dit regt van den *degen*, zoo onzeker en twijfelachtig toegepast, kan dus niet het *langste* wezen. De onzekerheid heeft de zaden van hare vergankelijkheid in zich zelve en de twijfel zoekt naar een middel, om ter regter of linker zijde over te slaan. Maar is het regt der *rede* langer? Ja, het regt der *rede* is zoo lang, als deszelfs langdurigheid door verlichting en beschaving bepaald wordt. Rede is de gezamenlijke kracht onzer zedelijke vermogens, of eigenlijk, ons hoofd- of eenigst vermogen, waarvan verstand, oordeel, geheugen, verbeelding enz., slechts wijzigingen zijn. Maar wat baat ons die (rede) vatbaarheid voor verlichting, wanneer door haar het licht der waarheid niet wordt opgevangen? Wat baat ons het waarheids- en schoonheids-gevoel

(rede in werking zijnde), als hetzelve zich door zinnelijkheid en onverschilligheid omtrent waarheid en dwaling verstompen laat? Zoodanig mensch is eene lantaarn gelijk, buiten welke het licht brandende wordt gevonden; zoodanig mensch gelijkt een stuk hout, hetwelk, bij deszelfs vatbaarheid, om beschaafd te kunnen worden, door deszelfs ruwheid en hardheid de schaaf van zich afstoot. Begeert dus het verstand niet ontwikkeld, het gevoel niet gekuischt en veredeld te worden, dan kan de rede haar regt niet uitoefenen. Het regt der *rede* is daarom hoogst beperkt, waar het verstand nog sluimert en het gevoel slechts door stoffelijke dingen wordt aangedaan. Eer het regt der *rede* zal gelden, moeten verlichting en beschaving zijn voorafgegaan; moeten beide gehandhaafd worden en de schaduwen allengs verdwijnen, de hardigheden langzamerhand afslijten. Op deze wijze wordt eerst het regt der *rede lang*. Maar dat regt der *rede* blijft steeds in tweestrijd met het regt der zinnelijkheid, der wereldliefde, der verzoekingen en overrompelingen, door in gang gebragte hartstogten en driften verwekt. Zal daarom de rede haar regt kunnen doen blijven gelden, dan moet zij haar toevlugt nemen tot een *langer* regt, dat is het regt van de *godsdienst*. Onder de velerlei soorten van godsdienst moge men eene *aangeborene* of *ingeschapene* rangschikken, of, om naauwkeuriger te spreken, dezelve moge men noemen eene vatbaarheid van de rede *voor het erkennen en behartigen van godsdienstige waarheden*: genoeg is het, hier ter plaatse aan te merken, dat er door de opvoeding, de samenleving, de burgerlijke wetten, het onderwijs in de scholen, het lezen, der pligten der welvoegelijkheid, de handhaving der openbare godsvereering enz., aan de vatbaarheid der rede zekere denkbeelden en gevoelens worden toegevoerd van God — onze afhankelijkheid van Hem. — Deszelfs besturende, wetgevende en regterlijke majesteit en onze zoo natuurlijke als zedelijke verpligting aan Haar; denkbeelden en gevoelens, die, zij mogen meer of min der waarheid naderen, evenwel als zoodanig blijven, dat is eenen onvernietigbaren invloed, hoe verborgen soms ook, op den mensch uitoefenen. Dezen invloed betitelen wij met den naam van regtsgebied of (eenvoudig) *regt* van de godsdienst en dat regt noemen wij het *langste*. Want het verjaart niet en is onuitroeibaar, omdat het eenen eeuwigen weerklank vindt in een geweten, hetwelk eene der heftigst werkende, onverstoorbare krachten of wijzigingen van de rede is. Dat regt mag overbluft worden, gelijk de vrees voor het regt van den degen kan aanwassen en de rede gevaar kan loopen, van door omstandigheden voor zeer lange tijden overdwarst te worden: het zit op den troon des harten en laat zich opsporen maar niet bespotten. Waar de rede het oordeel des onderscheids, uit gebrek aan verlichting, mist en de degen het op ligchamelijke vrees kan winnen, daar kan nog dat regt (dat gevoel) voor godsdienst, hoe verlaten van de verlichting der rede en hoe door de kracht van den sterksten benaauwd, wonderen doen. — Hoe de Belgen hunne godsdienst mogen noemen: dit doet niets ter zake. Alle bedreigingen, beloften en meineeden, eens aangewend om zich aan het vaderlijk bestuur van onzen Vorst te onttrekken, zullen door dat regt van de godsdienst in alle hare afschuwelijke naaktheid ten toon gesteld worden. Wordt hij het bij het thans levend geslacht niet, hij zal het bij het nakroost worden: *de hoogstgezegende* WILLEM. Alle losbandigheden der Polakken zullen niet verhinderen, dat ALEXANDER en NIKOLAAS eens, als de aardsche schutgoden van *Polen*, gehuldigd worden. En wat de Italiaansche legatien ook veranderd of verbeterd wenschen te hebben, ik ben te zeer protestant, om hierin te willen beslissen, maar, uitgaande van een ontwijfelbaar grondbeginsel (*), schare ik mij aan de zijde van den Paus, en ben verzekerd, zijne zaak zegevierend te zullen kunnen bepleiten tegen den kundigsten en welsprekendsten zaakverzorger.

Opmerkingen.

In ons 116de Nommer hebben wij, kortelijk, het belang aangetoond, dat *Frankrijk*, in den moeijelijken toestand, waarin het zich zelven gewikkeld ziet, grootelijks heeft om tot de instandhouding van den algemeenen vrede te blijven mede te werken. Onderzoeken wij even zoo, wat te dien opzigte van *Pruissen* en *Oostenrijk* geldend is.

De geographische ligging van eerstgenoemd koningrijk en deszelfs afgescheidenheid van zijne Rijnsche en Zwitsersche bezittingen, doen ons, bij den eersten oogopslag, al dadelijk ontwaren, dat het geen ander buitenlandsch belang kan hebben dan met die mogendheid in vriendschappelijke verbindtenis te blijven, waarop het zich veilig kan verlaten; ja dat het zich zelfs, bijaldien de noodzakelijkheid zulks mogt gebieden, verpligt zou zien, de partij van dien staatkundigen vriend te omhelzen, om met hetzelve eene lijn te blijven trekken. *Oostenrijk*, uit hoofde van deszelfs Duitsche belangen, aan *Pruissen* dat geheele vertrouwen niet kunnende inboezemen, heeft men hetzelve, van 1814 af, alle mogelijke pogingen zien aanwenden, om gelijken tred te houden met *Rusland*.

(*) Namelijk dat het regt van godsdienst kiezen, belijden, beoefenen, nog heiliger en eigendommelijker is, dan het natuur- of burgerregt.

Sapienti sat.

Wat de inwendige toestand van *Pruissen* betreft, mag hetzelve als het best georganiseerde der Europische rijken beschouwd worden. Deszelfs legermagt, schoon verre boven evenredigheid met zijne bevolking opgevoerd, (één man van de 88), levert echter die aanmerkelijke onevenredigheid niet op als *Rusland*; deszelfs finantien, in den besten toestand (gevolg van een goed en verstandig bestuur) stellen hetzelve in staat, om alle onvoorziene uitgaven te kunnen bestrijden. Het heeft, natuurlijker wijze, de Fransche omwenteling met scheele oogen aangezien, voornamelijk om den dadelijken invloed, dien het daarvan op de geestgesteldheid is deszelfs rijn-provincien, zoo na aan *Frankrijk* grenzende, vreesde; welke vrees zich reeds in genoegzame mate heeft verwezenlijkt, en waarvan het voor deszelfs inwendigen toestand ongetwijfeld de noodlottigste gevolgen zou hebben zien geboren worden, indien het niet, bij tijds, door kracht van wapenen daarvoor had gewaakt. Gewoon om met voorzigtigheid en beleid te werk te gaan, heeft *Pruissen* het aan den anderen kant raadzaam geoordeeld, zich met de zaken van *Frankrijk* in geenen deele in te laten, zoo lang het gouvernement van LOUIS PHILIPPE geene vijandige gezindheden tegen hetzelve aan den dag legt. En dit behoedzame gedrag strekt dan ook ten duidelijken bewijze, dat het geenen anderen triumf zoekt dan de onafgebroken handhaving van deszelfs inwendige rust, die hier en daar, zoo wel als in *Rusland*, en niet het minste in *Pruissich-Polen*, door de hevige omhelzers der volks-souvereine grondstellingen, bij afwezigheid eener genoegzame krijgsmagt, ligtelijk in gevaar kon gebragt worden. Bovendien heeft het, in den laatsten tijd, geene pogingen onaangewend gelaten, om *Rusland* het gewaagde eener buitenlandsche bemoeijing tot herstel van het vervallen verklaarde gezag in *Frankrijk* voor oogen te houden en hetzelve misschien wel terug gebragt van bedoelingen, daar heen strekkende.

Wat *Oostenrijk* aangaat, de pijnlijkheid van deszelfs toestand bepaalt zich meer tot deszelfs aanhoorige bezittingen, en het gezag, dat het noodwendig in die bezittingen moet blijven ten toon spreiden. Deszelfs geldmiddelen zijn in goeden staat, en toereikende voor deszelfs tegenwoordige behoeften. De inwendige rust, die het geniet, heeft het grootendeels te danken aan de gematigde gezindheden van deszelfs souverein, voortreffelijk ondersteund wordende door eenen groot-kanselier, wiens verknochtheid aan het despotieke beginsel gelijk staat met zijne bekwaamheid om hetzelve te kunnen handhaven. Door de onafgebrokene zorgen van dezen vertrouweling en den geregelden loop van deszelfs regering-stelsel, alleen bestaanbaar met het behoud van den vrede, doet *Oostenrijk*, in weerwil eener schier algemeen heerschende volks-gisting, zich kennen als eenen staat, welks bewoners nog verre verwijderd zijn van het denkbeeld eener noodzakelijke regerings-verandering. Van daar dan ook, dat het, behoudens de tusschen hetzelve en *Hongarije* bestaande haarklooverijen en het meer openlijk verklaarde mistrouwen jegens *Oostenrijksch-Polen*, wat deszelfs inwendige verhouding betreft, geene de minste zucht verraadt, om elders de bestaande orde van zaken vijandig tegen te werken, met andere woorden aan eenen algemeenen oorlog deel te nemen.

Als nabuur van *Rusland*, met naauwlettendheid verpligt voor het behoud van één zijner gewesten: *Servië*, welks inwoners, van geslachtswege en om godsdienstige eenstemmigheid, met de Russen in de naauwste betrekking staan, te waken, en elke gelegenheid moetende verhoeden, welke zou kunnen strekken om het gezagsgebied der Russische autocratie te vergrooten, zou eene krijgszuchtige beweging naar het westen hetzelve ligtelijk in de noodzakelijkheid brengen, genoemde bezitting van genoegzame krijgsmagt te ontblooten, en prijs te geven aan de mogelijke veroveringszucht van eenen altijd te duchten nabuur.

Maar aan den anderen kant heeft *Oostenrijk* in deszelfs uitgestrekte erfstaten het veldwinnen der zoogenoemde liberale grondbeginselen, voor als nog, minder te vreezen: in deszelfs Italiaansche staten is zulks integendeel het geval. Dáár vertoont zich dit bezwaar, even als in *Rijn-Pruissen*, in al deszelfs kracht; dáár heeft het al zijn gezag, al zijne te missen krijgsmagt noodig, om er den verderen voortgang, zoo niet geheel en al te stuiten, dan ten minste zoo veel mogelijk te belemmeren. Ter bereiking van dit doel, ontbreekt het *Oostenrijk* niet aan vermogen; maar dat vermogen zou voorzeker merkelijk in kracht verliezen, bijaldien het Weener kabinet kan besluiten om dienzelfden geest, ook buiten deszelfs grenzen, te gaan bestrijden. In dat geval stond het ligtelijk geschapen, dat *Italie*, de handen ruim krijgende, deszelfs onafhankelijkszucht meer en meer zou doen gelden; en van de noordzijde de reeds in *Polen* zoo geducht ten toon gespreide en slechts door overmagt in banden gehouden wordende vrijheids-geest, voor Oostenrijks gewettigd regerings-bestuur een krachtdadige tegenstander, zoo moeijelijk te overwinnen vijand zou kunnen worden; hetgeen nu, om de gekenmerkte bedoelingen van het Weener kabinet, (bemoeijing namelijk met eigen huishouden) minder te vermoeden is.

Pruissen en *Oostenrijk* hebben dus geenerlei belang bij eenen algemeenen oorlog; integendeel, het behoud en de bevordering van den bestaanden algemeenen vrede is voor derzelver in- en uitwendigen toestand eene onvermijdelijke behoefte.

Wij zullen eene volgende gelegenheid te baat nemen, om eenen gelijken blik op den kolossus van het noorden te werpen; om te zien, of het voortgaan op den weg des vredes, voor deszelfs individueel en staat-

kundig belang doeltreffender is, dan het deelnemen aan eenen zoo lang reeds te gemoet gezienen, maar tot nog toe, God lof! door de zamenstemmende pogingen der gezagvoerende mogendheden, gelukkig verhoeden algemeenen oorlog.

Volksvertegenwoordiging.

Staten-Generaal.

Bij het naderen der nieuwe zitting van de Staten-Generaal, de derde, welke, afgescheiden van *Belgie*, zal gehouden worden, acht men het niet ondienstig een beknopt en vlugtig overzigt van de laatste of tegenwoordige zitting, welker sluiting den 13den October zal plaats hebben, mede te deelen.

Er werden door de Tweede Kamer, behalve de openings-zitting, waarin de beide kamers vereenigd zijn, 47 openbare zittingen en 2 avondzittingen gehouden; 4 comités werden aan het ontvangen van staatkundige mededeelingen toegewijd; eenmaal zijn er mededeelingen aan de leden toegezonden, zoodat het getal derzelve 5 beloopt, waarvan de laatste op den 2den Julij heeft plaats gehad; 2 comités zijn besteed voor het aan den Koning te rigten adres.

Als kandidaten tot het voorzitterschap werden benoemd de heeren VAN RANDWYCK, VAN ASCH VAN WYCK en SYPKENS, waarvan de eerste aan Z. M. voor zijne plaats bedankte, terwijl door Hoogstdenzelven de tweede tot voorzitter benoemd werd.

De commissie van petitien werd zamengesteld uit de heeren CATS, VAN HEMERT, VAN SWINDEREN, DE LA COURT en VAN DER GRONDEN. Het getal der petitien, veelal tegen de belastingen op de brandstoffen gerigt, beliep 280, waarover in 21 zittingen verslag is uitgebragt, en welke meerendeels ter griffie nedergelegd en waarvan de verslagen gedrukt zijn. Geene derzelve gaf tot bijzondere woordenwisselingen aanleiding. Alleen in het eerst ontstond er beraadslaging over de al- of niet-aanneming van petitien van gemeente-besturen, waartoe met 27 tegen 14 stemmen en een andermaal met eene grootere meerderheid besloten werd.

Op voorstel van den heer WARIN is het getal afdeelingen der kamer, in het begin der zitting, van zeven op vijf verminderd, terwijl het voorstel van de heeren VAN SYTZAMA en VAN DAM, nopens het veranderen van het reglement ten aanzien der petitien, met 31 tegen 5 stemmen is aangenomen.

De voorgedragene ontwerpen tot het verminderen van het getal leden der algemeene en tot invoering eener periodieke belasting op onroerende goederen, door zedelijke ligchamen bezeten wordende, hebben, hoe dikwerf ook veranderd, den bijval der kamer niet kunnen wegdragen en zijn ter zijde gelegd.

De tot de volgende zitting onbehandeld geblevene ontwerpen zijn:

1o. Het ontwerp nopens een gewijzigd tarief; 2o. dat tot belastbaar-stelling van eenige artikelen van vreemden oorsprong; 3o. dat eener algemeene wet tot heffing der regten van in-, uit- en doorvoer en de accijnsen; 4o. dat op het tonnegeld der zeeschepen, en 5o. dat eener nieuwe wet op het personeel, hetwelk de goedkeuring van velen, bij deszelfs onderzoek, heeft weggedragen.

Twee malen zijn de werkzaamheden der kamers geschorst. Het eerst van 4 Januarij tot 8 Februarij; ten tweedemale, van 30 Maart tot 11 Mei. Den 12den Junij hield zij hare laatste zitting en sedert is zij niet meer vergaderd.

Wij meenen dit overzigt niet beter te kunnen besluiten dan met eene opgave van den uitslag der verschillende stemmingen over de onderscheidene ontwerpen, die ten uitkomst oplevert, dat van de 39 ontwerpen 38 zijn aangenomen, 1 verworpen en 1 (dat houdende eene accijns op steenkolen) ingetrokken, behalve het 40ste, van den accijns op de zeep, dat mede eerst verworpen, doch later aangenomen werd.

Aangenomen

		v.	t.
Nov. 1831.			
23	Ontw. tot inkoop en aflossing van schuld	29,	11
23	Ontw. tot intrekking der schatkistbiljetten in 1832.	38,	3
23	Ontw. tot verhooging kapitaal der oorlogslasten.	37,	3
Dec.			
24	Staatsbegrooting der uitg. voor 1832 (f 44,698,642,43)	45,	8
29	Grondbelasting 1832	33,	18
30	Middelen bestr. uitgav.	35,	13
30	Verbet. accijns zout	46,	2
30	» » suiker	46,	3
30	» » gedist.	47,	2
31	» » geslagt	37,	4
Jan. 1832.			
2	Vernieuwing van wetten van 3 Nov. en 1 Dec.	39,	9
2	Nationale militie 1832	44,	2
3	Oorlogsuitgaven	44,	4
4	Oorlogs-middelen	34,	15
Maart			
22	Vrijdom van azijn-accijns	38,	5
30	Accijns-zeep	34,	11
Junij			
9	Crediet-wet	42,	4
12	Registratie, zegel-wet enz.	21,	18
12	Patent-wet	22,	19

Burgerlijk wetboek.

Junij		v.	t.
Ontwerp No.	1	38,	1
»	2	31,	0
»	3	38,	2
»	4	39,	0
»	5	32,	9
»	6	41,	0
»	7	29,	12
»	8	38,	2
»	9	35,	2
»	10	42,	0
»	11	40,	2
»	12	39,	1
»	13	42,	0
»	14	42,	0
»	15	40,	1
»	16	36,	5
»	17	41,	0
»	18	39,	1
»	19	38,	3

Verworpen.

		v.	t.
31 Dec.	Zeep-accijns	8,	38
30 Mei	Turf-accijns	15,	24

Prijs-Courant van Effecten.

Amsterdam, den 9den October.

			gebl.				gebl.
N. Werk. Schuld	42	à $42\frac{1}{2}$	$2\frac{5}{16}$	S. Perp. rente Par.		à	
» Uitgest. dito	$\frac{7}{8}$	à $\frac{13}{16}$		» Dito Amsterd.	$49\frac{3}{4}$	à $50\frac{1}{4}$	50
» Kans-Biljetten	$15\frac{3}{4}$	à 16	$15\frac{7}{8}$	» Obl. te Londen	$29\frac{3}{4}$	à $30\frac{1}{4}$	30
» Amort. Synd.	$71\frac{1}{4}$	à $71\frac{3}{4}$	$71\frac{5}{8}$	» Uitgest. schuld	$7\frac{1}{4}$	à $7\frac{1}{2}$	$7\frac{3}{8}$
» Dito dito	56	à $56\frac{1}{2}$	$56\frac{1}{4}$	O. Obl. Ween. bank		à	
» Losrenten dito		à		» Dito		à	
» Oorlogslasten	$91\frac{3}{4}$	à $92\frac{1}{4}$	92	» Cert. *Goll. en Co.*		à	
» Schatkistbiljet.	$99\frac{1}{4}$	à $99\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{8}$	» Obl. Metalliek	$84\frac{7}{8}$	à $85\frac{1}{4}$	85
» Dito	$99\frac{1}{4}$	à $99\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{8}$	» Idem London		à	
» Dito		à		» Bank-Actien *f*		à	
» Neg. 1831 6 pCt.	$96\frac{3}{4}$	à $97\frac{1}{4}$	97	» A. *f* 100 *Roths.*		à	
» Dito 1832 5 pCt.	$80\frac{1}{4}$	à $80\frac{3}{4}$	$80\frac{1}{2}$	» Dito *f* 250 dito		à	
» Handelmaats.		à		Pruissische laten	$90\frac{1}{2}$	à 91	
F. Inschrijving	$67\frac{3}{4}$	à $68\frac{1}{4}$	68	N. Cert. *Falconnet*	$75\frac{1}{4}$	à $75\frac{1}{2}$	$75\frac{3}{8}$
» Dito Certific.		à		» Dito Londen		à	
R. Obl. *Hope en Co.*	97	à $97\frac{1}{2}$	$97\frac{1}{4}$	D. Neg. Londen		à	
» Dito 1828 en 1829	98	à $98\frac{1}{2}$	$98\frac{1}{4}$	E. Geconsolideerde	[illegible]	à $84\frac{1}{2}$	$84\frac{1}{4}$
» Inschrijving	$60\frac{1}{2}$	à $61\frac{1}{4}$	61	B. Neg. 1824		à	
» Dito Certificat.		à		G. Obligatien		à	
» Ct. Hamb. Adm.		à		» Mexico		à	
» Dito Negot. 1831	$87\frac{1}{2}$	à $87\frac{3}{4}$	$87\frac{5}{8}$	P. Aand. Neg. 42 m.		à	
» Te Lond. geneg.	93	à $93\frac{1}{2}$		A. Aand. Neg. 3sted.		à	

De markt was zeer stil en over het geheel weinig handel; de 2½ pCt. en 5 pCt. werk. schuld waren gedrukt.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 9 Oct. 0 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.
Den 10 dito, 0 El 3 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.

Te DOESBORGH beviel, op den 4den October 1832, van eenen ZOON, Vrouwe *T. A. B. HOFFMANN, van HOVE*, geboren *L. E. M. K. E. R.*

---

† † † De DYKSTOEL van den *TIELERWAARD* is voornemens, op Zaturdag den 20sten October 1832, des voormiddags om 10 uren, in het *Posthuis* te *Tuil*, in het openbaar, aan den minstaannemenden, bij inschrijving, aan te besteden:

Het doen van eenige HERSTELLINGEN aan de AMBTS-WATERWERKEN te *Vuilik en Opijnen*. De bestekken zullen vijf dagen voor de besteding, in het gemelde Posthuis ter lezing liggen, terwijl ten aanzien der conditien inlichtingen te bekomen zijn ten kantore van den Dijkschrijver te *Deil*.

Tuil, den 5den October 1832.

Ter ordonnantie van den Dijkstoel;
G. KOLFF,
Dijkschrijver.

GEREGTELYKE VERKOOPING.

Op dingsdag den 16den October 1832, des voormiddags, ten 10 ure, en volgende dagen, zal men te *Arnhem*, op *het Land van de Markt*, publiek voor kontant geld verkoopen, eene aanzienlijke partij MANUFACTUREN, bestaande uit verscheidene stukken BONTEN, EFFEN, GEKLEURDE, GEBLOEMDE en GESTREEPTE KATOENEN, idem CALLICO, SIAMOISE en NANQUIN, enz.; alsmede eenige douzijnen onderscheidene gekleurde KATOENEN, ZAK en andere DOEKEN. — De Goederen zijn te zien daags voor den verkoop, van 's middags 3 tot 5 uren, en 's morgens een uur voor den verkoop, aan het huis wijk E. No. 74, op *het Land van de Markt* te *Arnhem*.

L. LAMMERS,
Deurwaarder.

---

† † † De Ondergeteekende maakt bekend, dat hij wederom voorzien is van beste ENGELSCHE en ROERSCHE KOOLEN en GRUIS, FARCEELHOUT en LANGE TURF.

Zijnde bij hem nog te bekomen allerhande gezaagd en ongezaagd EIKEN HOUT, alsmede, bij partij te koopen, puike kwaliteit METSEL- en STUKADOOR-KALK.

Arnhem, den 8sten October 1832.

A. CREMER.

---

§ § † Voor het ONDERWYS van jonge Kweekelingen, wenscht men IEMAND te vinden, die eene *meer dan dagelijksche* kennis van het *Fransch* bezit, en het vlug spreekt, Protestant en van een goed gedrag.

Brieven franco en in het Fransch, aan het Instituut, verbonden met de Latijnsche School, te *Assen*.

** Bij *J. DE LANGE*, te *Deventer*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

A. VERWYS, *ziekte en herstelling.* Een Christelijk Leesboek. Prijs *f* 0,[illegible]

J. A. HANSEN, *rekenkunstige werkzaamheden*, voor de tweede klasse eener lagere school. Prijs *f* 0,07½.

J. A. HANSEN, *handleiding voor Onderwijzers bij het gebruik der rekenkunstige werkzaamheden*; voor de tweede klasse eener lagere school. Prijs *f* 0,25.

VOORSCHRIFTEN VOLGENS DE NIEUWE SCHRYFMETHODE. Eerste Aflevering N. 1—45. Prijs *f* 0,40.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.